

Το Οικονομικό Περιβάλλον Λειτουργίας της Επιχείρησης

Νικόλαος Μυλωνίδης

Μάθημα 1

Εισαγωγή

- Βασικό Οικονομικό Πρόβλημα:
 - Απεριόριστες ανάγκες και περιορισμένοι πόροι
 - Πόροι = Συντελεστές Παραγωγής
 - Γη (φύση)
 - Εργασία
 - Κεφάλαιο
 - Επιχειρηματικότητα
 - Οι συντελεστές παραγωγής χρησιμοποιούνται στην παραγωγή **οικονομικών αγαθών (προϊόντων)**

Εισαγωγή

- Συνεπώς, τα χαρακτηριστικά των οικονομικών αγαθών είναι ότι:
 - Παράγονται
 - Έχουν τιμή
 - Είναι περιορισμένα
- Οικονομικά αγαθά # Ελεύθερα αγαθά (οξυγόνο, ήλιος, κτλ)
- Τα οικονομικά αγαθά διακρίνονται σε:
 - Υλικά
 - Αϋλα (υπηρεσίες)
 - Καταναλωτικά
 - Κεφαλαιουχικά (παραγωγικά)
 - Διαρκή

Εισαγωγή

- Αμοιβές Συντελεστών Παραγωγής
 - Ενοίκιο (έγγειος πρόσοδος)
 - Μισθός, ημερομίσθιο, ωρομίσθιο
 - Τόκος
 - Κέρδος (ή ζημία)
- Τομείς Παραγωγής
 - Πρωτογενής (γεωργία, αλιεία, κτηνοτροφία)
 - Δευτερογενής (μεταποίηση)
 - Τριτογενής (υπηρεσίες)

Οικονομικό Κύκλωμα

Επιχειρήσεις

Αγορά Συντελεστών Παραγωγής

Αγορά Προϊόντων

Κράτος

Νοικοκυριά

Οικονομικό Κύκλωμα

- 3 βασικοί τομείς της οικονομικής δραστηριότητας
 - Επιχειρήσεις = παραγωγικές μονάδες
 - Νοικοκυριά = καταναλωτικές μονάδες
 - Κράτος
- Αγορά Συντελεστών Παραγωγής
 - Μηχανισμός μέσω του οποίου τα νοικοκυριά προσφέρουν συντελεστές παραγωγής και λαμβάνουν εισόδημα
 - Αποτελείται από 3 επιμέρους αγορές
 - Αγορά κεφαλαίου (K)
 - Αγορά εργασίας (L)
 - Αγορά γης

Οικονομικό Κύκλωμα

- Αγορά Προϊόντων

- Χώρος αγοραπωλησίας οικονομικών αγαθών από τις οικονομικές μονάδες [επιχειρήσεις (παραγωγοί) και νοικοκυριά (καταναλωτές)]
- Η συναλλαγή γίνεται σε μια αγορά, αλλά δεν είναι απαραίτητη για την ύπαρξη της αγοράς να γίνει η συναλλαγή
- Σήμερα δεν είναι απαραίτητη η ύπαρξη φυσικού χώρου για τη λειτουργία της αγοράς
- Συνεπώς, αγορά είναι ένας τρόπος επικοινωνίας μέσα στον οποίο υπάρχει προσφορά και ζήτηση

Μορφές Αγοράς

Χαρακτ. Αγορά	Αριθμός Επιχειρήσεων	Αριθμός Καταναλωτών	Βαθμός Ομοιογένειας Προϊόντος
Τέλειος Ανταγωνισμός	Πολλές	Πολλοί	Απόλυτη ομοιογένεια
Μονοπώλιο	Μία	Πολλοί	Δεν υπάρχουν υποκατάστατα
Ολιγοπώλιο	Λίγες	Πολλοί	Ομοιογενές ή διαφοροποιημένο
Μονοπωλιακός Ανταγωνισμός	Πολλές	Πολλοί	Ελαφρά διαφοροποιημένο

Ζήτηση και Προσφορά

- Συνάρτηση ζήτησης: $q_D = f(p)$
 - Η συνάρτηση ζήτησης περιλαμβάνει δύο μεταβλητές, την p (ανεξάρτητη) και την q (εξαρτημένη). Η ποσότητα εξαρτάται άμεσα από την τιμή.
 - Υπάρχει αρνητική σχέση μεταξύ p & q (νόμος της ζήτησης)
- Καμπύλη ζήτησης
 - Γραφική απεικόνιση της συνάρτησης ζήτησης
 - Ζητούμενη ποσότητα # ζήτηση

Ζήτηση και Προσφορά

- Πάραγοντες που επηρεάζουν τη ζήτηση
 - Εισόδημα
 - Προτιμήσεις καταναλωτών
 - Προσδοκίες καταναλωτών
 - Πλήθος καταναλωτών
 - Κοινωνικό περιβάλλον
 - Τιμές άλλων αγαθών
- Συμπληρωματικά και Υποκατάστατα Αγαθά

Ζήτηση και Προσφορά

- Συνάρτηση Προσφοράς: $q_S = f(p)$
 - Είναι η σχέση μεταξύ q & p που προσφέρουν οι παραγωγοί
 - Όσο αυξάνεται η τιμή του προσφερόμενου αγαθού, τόσο αυξάνεται και το περιθώριο κέρδους και συνεπώς αυξάνεται και η προσφερόμενη ποσότητα
 - Η θετική σχέση μεταξύ p & q ονομάζεται **νόμος της προσφοράς**
 - Προσδιοριστικοί παράγοντες προσφοράς
 - Τεχνολογία παραγωγής; Κόστος Σ.Π.
 - Καιρός; Οικονομίες Κλίμακας

Ζήτηση και Προσφορά

- Ισορροπία Αγοράς
- Πλεόνασμα
- Έλλειμα

Το Προϊόν της Επιχείρησης

- Βραχυχρόνια Περίοδος

- Προϊόν = μετρήσιμο μέγεθος της επιχείρησης
- Συνολικό Προϊόν (TP) = το προϊόν που παράγει η επιχείρηση όταν χρησιμοποιεί όλους τους Σ.Π. που έχει στη διάθεσή της.
- Μέσο Προϊόν (AP) = προϊόν ανά εργάτη = TP / L
- Οριακό Προϊόν (MP) = προϊόν που παράγει κάθε επιπλέον μονάδα εργασίας = dTP / dL

Κόστος Παραγωγής

- Κόστος Παραγωγής (βραχυχρόνια)
 - Είναι όλες οι δαπάνες της επιχείρησης για να αποκτήσει τους Σ.Π. που χρειάζεται για την παραγωγή του προϊόντος
 - Συνολικό κόστος (TC) = Σταθερό κόστος (FC) + Μεταβλητό κόστος (VC)
 - Μέσο συνολικό κόστος = TC/Q
 - Οριακό κόστος = $dTC / dQ = dVC / dQ$

Κόστος Παραγωγής

- Κόστος Παραγωγής (μακροχρόνια)
 - Στην μακροχρόνια περίοδο ΔΕΝ υπάρχει σταθερό κόστος (FC) αφού ΟΛΕΣ οι δαπάνες μεταβάλλονται
 - Οικονομίες και Αντιοικονομίες κλίμακας

Μίκρο ή Μάκρο Επίπεδο της Οικονομίας

- Η μικροοικονομική ανάλυση ασχολείται με την προσφορά και ζήτηση σε επίπεδο ατόμων, οικογενειών, εταιριών και κλάδων
- Η μακροοικονομική ανάλυση ασχολείται με τις οικονομίες των πόλεων, των χωρών ή και του κόσμου

Μικροοικονομική

- Κόστος ευκαιρίας
 - Η αύξηση της παραγωγής ενός αγαθού ή μιας υπηρεσίας απαιτεί κάποιο κόστος
- Οριακό έσοδο και οριακό κόστος
 - Οι επιχειρήσεις προσβλέπουν στη μεγιστοποίηση του κέρδους από τη μεγιστοποίηση των εσόδων (MR) και την ελαχιστοποίηση του κόστους (MC)
 - Οι επιχειρήσεις παράγουν μέχρι του σημείου εκείνου όπου $MR = MC$

Ελαστικότητα τιμής της ζήτησης

- Η αντίδραση των καταναλωτών ή η ευαισθησία σε αλλαγές της τιμής λέγεται ελαστικότητα
 - Ελαστική ζήτηση
 - Ανελαστική ζήτηση

Μακροοικονομικά

- Μελέτη των δυνάμεων που διαμορφώνουν το ευρύτερο οικονομικό περιβάλλον στο οποίο λειτουργεί η επιχείρηση
- Διάκριση Κεϋνσιανών και Μονεταριστών
- Το κλειδί της μακροοικονομικής ανάλυσης είναι το Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα (ΑΕΠ)
- ΑΕΠ = συνολική αξία αγοράς όλων των τελικών αγαθών και υπηρεσιών που παράγει μια οικονομία κατά τη διάρκεια ενός χρόνου
- Οι μεταβολές του ΑΕΠ αποτελούν ένδειξη υγείας για την οικονομία

Μακροοικονομικά

- Εξίσωση του ΑΕΠ
 - Κατά την κεϋνσιανή άποψη:
 - $ΑΕΠ = C + I + G + X$
 - Οι κεϋνσιανοί υποστηρίζουν τις κρατικές δαπάνες ως τρόπο στήριξη της οικονομίας.
 - Η διάχυση μιας τέτοιας δαπάνης στην οικονομία ονομάζεται πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα.
 - Ο τρόπος με τον οποίο η κυβέρνηση αποφασίζει να κάνει τις δαπάνες της λέγεται δημοσιονομική πολιτική

Μακροοικονομικά

- Οικονομική μεγέθυνση και μονεταριστική άποψη
 - Χρήμα = μέσον συναλλαγής για την αγορά και πώληση αγαθών και υπηρεσιών. Είναι μόνο τα μετρητά; **ΟΧΙ!**
 - Ποσοτική θεωρία του χρήματος:
 - $M \times V = P \times Q$
 - Οι μονεταριστές δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στις αλλαγές των τιμών, δηλαδή στον πληθωρισμό

Μακροοικονομικά

- Εργαλεία Νομισματικής Πολιτικής
 - Μεταβολές του προεξοφλητικού επιτοκίου
 - Αγοραπωλησία κρατικών ομολόγων
 - Μεταβολή των υποχρεωτικών καταθέσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων

Διεθνής Μακροοικονομική

- Ricardo και το συγκριτικό πλεονέκτημα των εθνών
 - Η δυνατότητα μιας χώρας (έθνους) να παράγει ένα προϊόν σε χαμηλότερο κόστος από ότι τα έθνη με τα οποία συναλλάσσεται
- Ισοζύγιο πληρωμών
 - Καταγραφή των μεταβολών στις απαιτήσεις και στις υποχρεώσεις ενός έθνους έναντι τρίτων εθνών
- Συναλλαγματική ισοτιμία
 - Λόγος μετατροπής ενός νομίσματος μιας χώρας στο νόμισμα μιας άλλης

Διεθνής Μακροοικονομική

- Παράγοντες μεταβολής συναλλαγματικών ισοτιμιών
 - Ζήτηση νομίσματος για το διεθνές εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών
 - Ζήτηση νομίσματος για επικερδείς επενδύσεις
 - Αναζήτηση εξασφάλισης σε περιόδους αβεβαιότητας
 - Χαμηλότερος πληθωρισμός σε σχέση με άλλες χώρες